

Nr 323

Av fröken **Mattson m. fl.**, om lika behandling av kvinnor och män i sjukförsäkringsfrågor.

(Lika lydande med motion nr 388 i Andra kammaren)

En granskning av en del av våra socialförsäkringar visar, att män och kvinnor inte behandlas lika. På flera avsnitt finns tillämpningsregler, vilka innebär att förmånstagaren bedöms utifrån sitt kön. Anledningen till denna olika behandling torde finnas att söka i det faktum att de som utarbetat tillämpningsföreskrifterna för lagtexten handlat utifrån skilda utgångspunkter vid anordnandet av social trygghet för kvinnor och män. Den traditionella rollfördelningen mellan könen med mannen som huvudförsörjare och aktiv på arbetsmarknaden och med kvinnan som huvudsakligen sysselsatt med hem och barn samt med förvärvsarbete som något sekundärt avspeglas med andra ord i tillämpningen av våra socialförsäkringar.

I lagen om allmän försäkring liksom tidigare i sjukförsäkringen betraktas kvinnan generellt som dubbelarbetande. En gift kvinna, som blir sjukskrivna från sitt förvärvsarbete, kan riskera att endast erhålla halv sjukpenning. I och för sig blir hon helt sjukskrivna från sitt förvärvsarbete, fastän sjukdomen, skadan m. m. inte är av sådan art, att hon inte anses kunna utföra en del arbete i hemmet, sköta hushållsarbetet och handha vårdnaden om barnen.

I praktiken betyder detta, att en förvärvsarbetande kvinna alltid riskerar att erhålla endast halv sjukpenning i de fall hon anses kunna utföra en del arbete i hemmet.

Dessa regler tillämpas strikt av vissa försäkringskassor, medan andra inte alls tillämpar dem. Några fall har även behandlats av försäkringsdomstolen. Av handläggningen framgår emellertid tydligt, att detta betraktelsesätt av den gifta kvinnan som dubbelarbetande är vedertaget av både kassorna och riksförsäkringsverket. Sålunda fann försäkringsdomstolen vid ett tillfälle »att det hushållsarbete i hemmet, som NN utfört under sjukskrivningen icke varit av sådan omfattning att det bör utgöra hinder för utgivande av hel sjukpenning till henne. På grund härav prövar domstolen rättvist att med upphävande av riksförsäkringsverkets och sjukförsäkringskassans beslut visa målet åter till N läns allmänna försäkringskassa för ny behandling».

En man kan däremot inte råka ut för denna situation. Han anses inte vara dubbelarbetande i lagens mening även om han är gift, förvärvsarbe-

tande och har barn. Han kan utan risk att förlora halva sin sjukpenning utföra hemarbete medan han är sjukskriven för skada eller sjukdom, som i och för sig inte utgör hinder för honom att passa barnen, städa, tvätta eller liknande.

Ovannämnda bestämmelser drabbar främst kvinnor som arbetar inom den privata sektorn. De statsanställda gifta kvinnorna riskerar inte att endast erhålla halv sjukpenning. Det blir arbetsgivaren-staten som bara får tillbaka halv sjukpenning från försäkringskassan beroende på de avtal som här träffats mellan staten och personalorganisationerna om sjukdom och dylikt.

Det kan i detta sammanhang ifrågasättas om det varit lagstiftarens mening att gifta förvärvsarbetande kvinnor i praktiken skulle komma att behandlas på detta sätt av försäkringskassorna och riksförsäkringsverket. I samband med beslut om våra socialförsäkringar har i såväl kommentarer som förarbeten understrukits att kvinnor och män skall behandlas lika, när det gäller om de skall erhålla en social förmån eller ej.

Med hänvisning till vad ovan sagts hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan översyn av nu gällande tillämpningsföreskrifter att kvinnor och män behandlas lika i sjukförsäkringsfrågor.

Stockholm den 25 januari 1966

Lisa Mattson

Lilly Ohlsson

Margit Lundblad

Sture Palm

Bengt Gustavsson